

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Judecătorul: O. Parfeni
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros

ÎNCHEIERE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecătorul
judecători

Valeriu Doagă,
Nicolae Craiu,
Dumitru Visternicean,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dumitriu Valeriu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

C O N S T A T Ă :

La 02 mai 2017, reclamantul Dumitriu Valeriu a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 lei.

Ulterior, la 16 mai 2017, reclamantul Dumitriu Valeriu a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând a constata încălcarea dreptului la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei civile în ordine de contencios administrativ, la acțiunea lui Dumitriu Valeriu împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, copârâți Armasari Lidia și Armasari Sergiu privind anularea pct.1.65 din dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr.799-d din 08 august 2012, repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantului, Dumitriu Valeriu, a indicat că la 10 septembrie 2012, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Armasari Lidia și Armasari Sergiu, prin care a solicitat anularea pct.1.65 din dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr.799-d din 08 august 2012 cu privire la repartizarea apartamentului nr.XXXXXXX din str. XXXXXX, mun. XXXXXX; declararea nulității ordinului de repartiție eliberat lui Armasari Lidia și familiei acesteia; evacuarea lui Armasari Lidia împreună cu familia sa din apartamentul nominalizat; obligarea pârâților să-i elibereze ordin de repartiție și să-l instaleze împreună cu membrii familiei în apartamentul indicat.

Indică că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2012, a fost admisă parțial acțiunea cu anularea pct. 1.65 din dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 799-d din 08 august 2012 cu privire la repartizarea apartamentului nr.XXXXXXX din str. XXXXXX, mun. XXXXXX, iar în rest, acțiunea fiind respinsă.

Reclamantul menționează că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2013, s-au admis recursurile declarate de Dumitriu Valeriu și Consiliul mun. Chișinău. S-a casat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2012 și a fost remisă pricina spre rejudecare la Judecătoria Centru mun. Chișinău.

Mai afirmă că, la 04 octombrie 2013, a înaintat cerere privind accelerarea examinării pricinii în fond, iar prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 07 octombrie 2013, cererea privind accelerarea examinării cauzei a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Reclamantul indică că, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 decembrie 2013, a fost admisă parțial acțiunea, a fost anulat pct.1.65 din dispoziția Primarului mun. Chișinău nr.799-d din 08 august 2012 cu privire la repartizarea apartamentului nr.XXXXXXX din str. XXXXXX, mun. XXXXXX și ordinul de repartiție eliberat pe numele lui Armasari Lidia și familiei acesteia, cu evacuarea lui Armasari Lidia și Armasari Sergiu împreună cu familia din imobilul indicat, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Notează reclamantul că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2014, a fost repus în termen apelul și respinsă cererea de apel depusă de Dumitriu Valeriu. A fost admis apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 19 decembrie 2013 și a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată.

La fel indică că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 noiembrie 2014, a fost admis recursul declarat de Dumitriu Valeriu, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2014 și restituită pricina spre

rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată. Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, a fost admis apelul depus de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 19 decembrie 2013 și pronunțată o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată.

Mai relevă că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 iulie 2016, a fost admis recursul declarat de către Dumitriu Valeriu, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 și decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016 și restituită pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Menționează că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016, a fost respinsă cererea Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, privind încetarea procesului și restituit apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 19 decembrie 2013, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel, iar ulterior prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 ianuarie 2017, a fost respins recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016.

Astfel, consideră reclamantul că, examinarea cauzei civile în decurs de 4 ani și 4 luni, a depășit orice termen rezonabil necesar soluționării unei cauze privind anularea unui act administrativ.

Indică reclamantul că, termenul rezonabil a fost depășit din cauza amânărilor pe termen exagerat de către instanța de judecată, judecarea pricinii în cauză fiind de multiple ori întoarsă spre rejudecare în instanța de fond și în instanța de apel, din cauza intimațiilor care neîntemeiat și abuziv foloseau căi de amânare nejustificate a judecării cauzei pe parcursul procesului, astfel fiind într-o stare de stres continuu cu riscul permanent de a pierde neîntemeiat apartamentul aflat în litigiu, repartizat ilegal unei alte persoane decât creditorului urmăritor Dumitriu Valeriu, instanțele de judecată prin emiterea unor acte judecătorești ilegale, ulterior anulate de instanța ierarhic superioară, au încălcat grav termenul rezonabil prevăzut de art.6 § 1 din CEDO care garantează dreptul oricărei persoane la judecarea în mod echitabil a cauzei, în mod public, într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată. S-a constatat încălcarea dreptului lui Dumitriu Valeriu garantat de art. 6 § 1 CEDO, cauzat prin neexaminarea în termen rezonabil a cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată a lui Dumitriu Valeriu împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului

mun. Chișinău, intervenienți accesorii Armasari Lidia și Armasari Sergiu cu privire la contestarea actului administrativ, evacuarea din imobil și repararea prejudiciului moral. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Dumitriu Valeriu suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

În susținerea soluției date, instanța de fond a reținut că, cerințele reclamantului ce țin de constatarea încălcării termenului rezonabil a examinării cauzei, și anume, anularea actului administrativ ce ține de spațiul locativ, și perceperea prejudiciului moral, se încadrează în Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 02 august 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

La 02 august 2017 Dumitriu Valeriu a depus cerere de apel solicitând, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri în partea majorării quantumului prejudiciului moral de la 10000 lei la 50000 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 s-a dispus de a nu da curs cererilor de apel declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Dumitriu Valeriu, acordându-le termen până la 02 noiembrie 2017 apelanților pentru prezentarea apelurilor motivate, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care și-au întemeiat apelurile și probele invocate în susținerea apelului.

La 03 octombrie 2017 Dumitriu Valeriu a depus apel motivat.

Ulterior, la 11 octombrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel motivată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, au fost respinse cererile de apel declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Dumitriu Valeriu, și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017.

Invocând ilegalitatea deciziei, la 29 decembrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul menționează că la speța dată nu sunt careva motive de tergiversare a examinării cauzei, or, însăși respectarea întocmai a procedurii de către instanțele de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei, motiv din care nu pot fi reținute argumentele reclamantului în acest sens.

Mai indică că pe parcursul procesului de judecată din partea reclamantului nu a fost înaintată nici o cerere cu privire la urgentarea examinării cauzei, astfel ultimul a confirmat și aprobat tacit acțiunile întreprinse de autoritatea judecătorească, ca ulterior în mod neîntemeiat să înainteze o acțiune civilă în temeiul Legii nr.87.

În conformitate cu art. 434 alin. 1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanța judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătorec poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul

Justiției al Republicii Moldova este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, i-ar alegețiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE :

Recursul, declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecători

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean